НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

КАФЕДРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

29 жовтня 2026 року

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи»

29 жовтня 2026 року

VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи» (29 жовтня 2026 року): тези. Золочів: Вид-во НАНГУ, 2026. 496 с.

Видання містить тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи», яка відбулась 29 жовтня 2026 року. Організатор конференції: кафедра забезпечення державної безпеки навчально-наукового інституту забезпечення державної безпеки Національної академії Національної гвардії України.

© Національна академія Національної гвардії України, 2026

Оргкомітет конференції:

Голова оргкомітету: доцент кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, кандидат військових наук, доцент, полковник **Назаренко О. Л.**

Відповідальний секретар оргкомітету: викладач кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, майор **Шаклеін О. С.**

Члени оргкомітету:

начальник кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, кандидат військових наук, доцент, полковник **Головань О.М.**

заступник начальника кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, доктор філософії, доцент, полковник **Онопрієнко О.С.**

Адреса оргкомітету: 80700, м. Золочів, вулиця Січових Стрільців 2, Національна академія Національної гвардії України, кафедра забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки.

Контактні телефони: 097-905-82-55, 093-512-28-09

Електронна адреса: konferencetsp@ukr.net

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів.

За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

УДК 159.9.072:614.8

Кердивар В. В., начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, Національний університет цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), старший дослідник, майор служби цивільного захисту

ВИМОГИ ДО ПСИХОДІАГНОСТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ СКРИНІНГУ ПСИХОТРАВМАТИЗАЦІЇ ОСОБОВОГО СКЛАДУ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ЧАСУ

Особовий склад Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС України) виконує завдання за призначенням в умовах надзвичайних ситуацій воєнного походження, повторних обстрілів, загрози життю та тривалого професійного навантаження. За таких умов частина працівників потребує психологічної допомоги, однак виявити цих осіб потрібно швидко й на великому контингенті. Практична організація психологічного забезпечення обмежена двома чинниками: наявним обсягом часу та кількістю психологів підрозділів. Це зумовлює потребу розглядати скринінг психотравматизації як окрему процедуру з власними вимогами до інструментарію, відмінну і від поглибленої психодіагностики, і від клінічної діагностики посттравматичного стресового розладу.

У практиці оцінювання постстресових порушень використовують чотири основні форми: клінічне інтерв'ю (структуроване та напівструктуроване), контрольні листи самозвітів, психометричні та психофізіологічні вимірювання. Більшість поширених зарубіжних інструментів створювалася на основі діагностичних критеріїв DSM-III-R і валідизувалася переважно на вибірках ветеранів війни, тоді як персонал служби цивільного захисту бере участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в умовах бойових дій. Через це такі методики придатні для роботи з рятувальниками лише частково. Водночас наявні адаптовані до вітчизняного середовища інструменти – опитувальник

«ОСАДА» С. Яковенка, опитувальник травматичного стресу І. Котєнєва, опитувальник симптомів посттравматичного стресового розладу О. Блінова. Питання організації відновлювальної роботи з персоналом відомства розглядали Н. Оніщенко зі співавторами (програма психологічного відновлення та профілактики емоційного вигорання) і А. Топчило (дорожні карти психологічного відновлення), проте вимоги саме до скринінгового етапу залишаються описаними фрагментарно.

За результатами науково-дослідної роботи, сформульовано дві обмежувальні умови відбору методик. Перша – сукупний час застосування не повинен перевищувати шістдесяти хвилин. Друга – методики мають бути придатними для повторного застосування, оскільки скринінг має сенс лише тоді, коли дає змогу порівняти стан працівника в динаміці.

Третьою вимогою є охоплення всього психотравмуючого досвіду працівника, а не окремого інциденту. Формування постстресових порушень у персоналу ДСНС України має, як правило, кумулятивний характер: значущим є не лише останній виїзд, а сукупність епізодів загрози життю, повторних обстрілів, присутності при загибелі людей і роботи з тілами загиблих.

Виходячи з цих вимог, діагностичні заходи структуровано за чотирма сферами. *Перша* – збір соціально-демографічних даних за анкетою соціально-психологічного вивчення, що дає змогу оцінити ситуацію та супутні соціально-психологічні чинники. *Друга* – оцінка поточного психоемоційного стану за опитувальником первинного психологічного скринінгу. *Третя* – діагностика індивідуально-психологічних якостей у частині встановлення ознак посттравматичного стресового розладу, для чого застосовуються первинний скринінг, шкала PCL-5 та коротка шкала тривоги, депресії й посттравматичного стресового розладу. *Четверта* – додаткове поглиблене вивчення симптоматики за шкалою оцінки впливу травматичної події, що дає змогу визначити ступінь вираженості симптомів.

Такий набір відповідає заявленим обмеженням. Коротка шкала тривоги, депресії та посттравматичного стресового розладу містить десять питань з

однозначними відповідями і придатна для обстеження широкого контингенту, польових умов та самодіагностики. Шкала PCL-5 складається з двадцяти питань з оцінкою від нуля до чотирьох балів, охоплює кластери інтрузії, уникнення, негативних змін думок і емоцій та надмірної реактивності, а обов'язковою умовою інтерпретації є встановлений факт експозиції до травматичної події. Переглянута шкала оцінки впливу травматичної події містить двадцять два пункти, причому вона не встановлює діагнозу, а вимірює суб'єктивний дистрес, зв'язаний із конкретною подією. Опитувальник симптомів посттравматичного стресового розладу О. Блінова відповідає критеріям DSM-5, адаптований до вітчизняного соціокультурного середовища і придатний для експрес-роботи з великою кількістю осіб.

Принциповим є розмежування функцій. Скринінг не встановлює діагнозу і не є підставою для висновку про наявність розладу; його призначення – виокремити осіб, які потребують поглибленого вивчення або направлення до лікаря. Результат скринінгу набуває практичного значення лише тоді, коли він завершується рішенням: віднесенням працівника до групи високого, середнього або низького рівня психологічної травматизації.

Вимоги до психодіагностичного інструментарію для скринінгу психотравматизації особового складу охоплюють: обмеження сукупного часу обстеження шістдесятьма хвилинами; придатність методик до повторного застосування для оцінювання динаміки; охоплення кумулятивного психотравмуючого досвіду, а не окремого інциденту; розмежування скринінгу, поглибленої психодіагностики та клінічної діагностики; обов'язкову прив'язку результату до рішення про подальший маршрут психологічної допомоги. Перспективою подальших досліджень є стандартизація скринінгової батареї на вибірці особового складу ДСНС України, оцінювання її чутливості та специфічності, а також опрацювання електронної форми збору даних, яка дала б змогу скоротити час обстеження і вести моніторинг стану особового складу в динаміці.

Кальченко Я. Ю., Борсук О. В., Тирсін О. Р…….. 172
УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ГЕНЕРАТОРНИХ УСТАНОВОК ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СИЛАМИ
Кальченко Я. Ю., Зобенко О. О., Тирсін О. Р……..…… 175
УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ПОРУШЕННЯ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ ВСЕБІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СИЛАМИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Качуровський С. І., Буткевич А. М…….. 178
СЛУЖБОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
Кердивар В. В……..…… 181
ВИМОГИ ДО ПСИХОДІАГНОСТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ СКРИНІНГУ ПСИХОТРАВМАТИЗАЦІЇ ОСОБОВОГО СКЛАДУ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ЧАСУ
Кіктьова А. Є., Назаренко П. В……. 184
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Коваленко В. Ю., Тушко К. Ю……..…… 187
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ДІЄВОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ З РОЗМІНУВАННЯ
Коваленко Р. І…….. 190
АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ОПЕРАТИВНИХ ЗАВДАНЬ ПІДРОЗДІЛАМИ ДСНС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Колесник І. С., Губенко А. О……..…… 192
ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ПІРОТЕХНІЧНИХ ТЕРМІЧНИХ СУМІШЕЙ ДЛЯ БЕЗДЕТОНАЦІЙНОГО ЗНИЩЕННЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ У ПРОЦЕСІ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ
Коломієць В. С., Собина В. О……. 194
АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ОПЕРАТОРА СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖОГАСІННЯМ
Копійка М.О……..……..…… 196
ПРОТИДІЯ ІНФІЛЬТРАЦІЇ ПРОТИВНИКА
Костенко Т. В…… 200
ОСОБЛИВОСТІ ТРАВМАТИЗМУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДСНС УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ
Косяк О. Г……..……..…… 203
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ДІЇ ОСОБЛИВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ
Котляров Р. В., Кондрахін Є. В…….. 204

VIII Всеукраїнська науково-практична конференція

«СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

29 жовтня 2026 року

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *О. Л. Назаренко*
Комп’ютерне складання і верстання: *О. С. Шаклеін*

Формат паперу 60х84/16. Ум. друк. арк. 39,06. Тираж __прим. Зам. №

Видавець і виготовлювач Національна академія Національної гвардії України
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 4794 від 24.11.2014 р.
пл. Захисників України, 3, м. Харків, 61001